

Constanța Zmeu, Stelian Preda și Mihai Drăgoi

atît, dacă Mihai Drăgoi în Kurt pare încă posibil, iar Constanța Zmeu se păstrează cel puțin pe o (foarte vagă, de altfel) linie de plutire, Stelian Preda în Edgar, într-o vădit deteriorată formă profesională, era pur și simplu contra-indicat, lucru de care regizorul ar fi trebuit să-și dea seama. Iar dacă n-ai în trupă pe altcineva care să-ți joace rolul, mai bine nu pui piesa. Ca să nu mai vorbim că și dacă o pui în scenă ar trebui să înțelegem cît de cît de ce-ai făcut-o. Simpla derulare scenică a story-ului din piesa lui Strindberg nu

justifică opțiunea pentru piesa lui Dürrenmatt, care e totuși altceva decît piesa lui Strindberg. Așadar, dacă nici un actor din distribuție n-are șansa de a realiza o performanță artistică și nici demersul regizoral nu se remarcă prin nici un gînd, ce rost avea montarea piesei? Să fi fost oare publicul actual din Bacău atît de interesat de ceea ce se întîmplă în **Play Strindberg**, încît teatrul s-a simțit moralmente obligat să-i ofere acest text? O sală de copii, cine știe cum adunată, aplaudă actorii nu după fiecare scenă, ci înaintea fie-

cărei «runde» din piesă, ca la cinematograf, ca să înceapă filmul mai repede. Iar cînd «filmul» se termină, în urma lor rămîn în sală cojile semințelor decorticate, pungile și hîrtiuțele de la diverse bomboane, ronțuite probabil în cunoștință de cauză, între Strindberg și Dürrenmatt. De ce era nevoie de un astfel de **Play Strindberg** la Bacău, n-o să aflăm niciodată. Chiar dacă, în fișa de creație a regizorului, «un» Dürrenmatt, și încă **Play Strindberg**, probabil că nu sună tocmai rău.

■ V.P.

SENTIMENTE CONTRADICTORII

Dintotdeauna, soarta Teatrului Dramatic din Galați — mare centru industrial dar și universitar, oraș portuar așezat la granița a trei provincii — a fost să conjuge necesități teribile de diverse, adesea contradictorii. Acum, cînd interesele populației sînt și mai fărîmîțate și tot mai defavorabile teatrului, situația e și mai confuză. Menținerea publicului pe de o parte, și a ființei culturale a spectacolelor, pe de alta, par obiective greu de atins în interiorul aceluiași demers. Am apreciat cu atît mai mult efortul directorului — regizorul Adrian Lupu — de a alcătui un repertoriu echilibrat și cu un anume prestigiu, de a transfera obsesia normalității, care nu e doar a teatrelor, în planul unei realități active. Cu banii care sînt, cu publicul care a mai rămas atașat teatrului (probabil, viitorii sponsori), cu regizorii care mai pot fi aduși să monteze spectacole (o cameră la hotel costă 1 040 lei/noapte), cu o trupă subțiată, cu

un secretariat literar care e și unicul domiciliu al celei ce-l ocupă, cu multe altele, în fine, viața merge înainte... Și cînd, seara, plasatoarele își pun toaleta de casă mare pentru a te întîmpina zîmbitoare în foaierea înghețată al teatrului, unde luminițele pîlpîie obosite peste un stand de carte sau o expoziție, altfel îmbietoare, cînd pe scenă bate vîntul invinefind umerii acțișorilor, te întrebi dacă nu cumva cultura e totuși un lux, sau poate «doar» un act de eroism.

Am văzut la Galați două din cele trei premiere ale acestei stagiuni, două comedii alese cu grijă lîngă o adaptare după Ostrovski (**Jurnalul unui ticălos**) cu care s-a deschis stagiunea și înaintea unei piese de Fassbinder — **Libertate la Bremen** — care urmează. Avînd în vedere răirea turneelor altor trupe, așîșul gălățean rămîne singurul suport al dialogului cu publicul din această urbe. Cît de operant, rămîne de văzut.

DIALOG CU TIMPUL PIESEI

MATRAGUNA de Niccolò Machiavelli

● **TEATRUL DRAMATIC DIN GALAȚI**

● Data premierei: 14 ianuarie 1992

● Regia, decorul și ilustrația muzicală: Mihai Lungeanu

● Costumele: Gabriela Bondărăscu-Catargiu

● Distribuția: Stelian Stancu (Callimaco), Aurelian Georgescu (Siro), Gheorghe V. Gheorghe (Messer Nicia), Gabriel Constantinescu (Ligurio), Ioana Citta Băciu (Sostrata), Grig Drîstaru (Călugărul Timoteo), Lucia Buțurcă (O femeie), Tamara Constantinescu (Lucrezia), Claudiu Perusco (Povestitorul), Frosia Cercel (O slujnică).

Să tot fie vreo douăzeci de ani de când, la Teatrul de Comedie, regizorul Dinu Cernescu redescoperea capodopera renascentistă, multă vreme uitată de teatrele noastre. Și iată că un interes neașteptat o face astăzi una dintre cele mai jucate piese ale stagiunii (trei montări). Nu căutăm fenomenului prea multe explicații, aflate adesea în simpla circulație prin simpatie a titlurilor pe afișele teatrelor. Fi-rește, în cazul **Mătrăgunel** ne-am putea gândi și la o potrivireală, nu-i așa, cu vremeurile de azi, dacă e să avem în vedere proverbialele machiavelicuri pe care satira aceasta le incriminează. Observația ar putea suna a speculație exagerată, dar, în spectacolul pe care-l comentăm, regisorul Mihai Lungeanu nu și-o refuză. Mai mult, el propune o subliniere aproape didactică a dedublării personajelor, care evoluează secundate de manechine — trimiteri la originea lor și la schema clasică a relațiilor pe care le ilustrează. Soluția este și o sugestie de dialog cu timpul piesei de pe poziții moderne, dar, din păcate, ea nu funcționează decât pur ilustrativ. În schimb, prezența acestor siluete neînsuflețite, care circulă pe piedestale greoi manevrate de actori, devine o obsesie intrigând spectatorul atunci când, dintr-un motiv sau altul, dispar în culise. În realitate, cele două planuri nu intră în dialogul dorit și, de la o vreme, uităm de manechine și urmărim pur și simplu țesătura satirei, lăsându-ne captivați de lanțul codoliturilor ridicate de Machiavelli la rangul de ritual pedant. O droaie de perdele colorate urmăresc tactica șiretlicurilor, ascunzând sau dezvelind cusăturile farsei, ca într-un spectacol de bilci din a cărui recuzită face parte și Arlechinul inventat (Povestitorul) ce trece solemn prin scenă cu o clepsidră. Deși, de la Machiavelli citire, comedia aceasta este din titlu a lui Callimaco și a Lucreziei, altele sînt, cum se știe, personajele care le decid destinul, manipulînd interesele și costul acestora. Dacă Messer Nicia își asumă, prin interpretarea savuroasă a lui Gheorghe V. Gheorghe, rolul unuia dintre reperele importante ale acestui joc, compunînd nuanțat credulitatea naivă sau bănuitoare a soțului prostănac, Ligurio (Gabriel Constantinescu), neavînd suptea necesară, nu-l face convingător pe intrigantul de profesie ce-și savurează isprăvile cu cinism. Războiul celor doi este de aceea cam fără vlagă, lipsit de perfidia manevrelor matematic trasate de autor. Ceva mai încordat este momentul cumpărării Sostratei, personaj ce întrupează, prin jocul păs-tos, franc al Ioanei Citta Baci, principiul absolut al lipsei de scrupule. Călugărul cu apucături lumești, desemnat să o ademenască pe Lucrezia la păcat, are, datorită lui Grig Dristaru, hazul mucalit necesar și o privire piezișă corect plasată pentru a trimite în bătaia satirei instituția pe care o reprezintă. Stelian Stancu ar fi putut fi răsfățatul Callimaco dacă n-ar fi tratat cu oarecare superficialitate rolul, care nu e doar de june prim. Tamara Constantinescu se mulțumește cu postura de obiect livrat plăcerii, dînd un plud de ostentație, adecvată, jocului de-a victima. Spectacolul intenționează să sugereze și participarea străzii, dar figurația evoluea-

ză haotic și absentează în momente care o pretindeau, cum de pildă faimoasa noapte a travestiurilor. Coloana sonoră, cu muzică eclectică, are aspect de cacofonie supărătoare. Cu mai multă grijă pentru acuratețea discursului scenic și cu o asumare reală a soluțiilor propuse, spectacolul gălățean ar fi fost mai mult decât este acum, adică mai incisiv, mai viu, mai susținut. Oricum, exersarea unui text valoros este întotdeauna un profit.

O SAVUROASĂ BIZARERIE

CRIMA DE PE STRADA LOURCINE de Eugène Labiche. Traducere: Alice Georgescu • **TEATRUL DRAMATIC DIN GALAȚI** • Data premierei: 14 februarie 1992 • Regia: Mihai Mihail • Scenografia: Simion Mărculescu • Muzică: Tudorel Iftode • Distribuția: Gheorghe V. Gheorghe (Lenglumé), Grig Dristaru (Mistingue), Petrică Păpușă (Potard), Gabriel Constantinescu (Justin), Svetlana Friptu (Norine).

Într-adevăr o bijuterie, acest vodevil al lui Labiche, cum s-a mai scris în revista de față (Dominic Dembinski, «Jurnal parizian», nr. 4/1990). O bijuterie, dar și o piesă originală în colecția autorului, la ca-

re nu ne mai surprinde tăietura fină, de maestru al genului, dar care se dovedește, iată, și un fin cunoscător al regulilor policierului modern. În plus, comedia valorifică admirabil procedee ale absurdului, premergînd atestării acestora de către estetică. Situația în sine este de o savuroasă bizarerie. Atît de neașteptată, încît risul devine circumspect, concurat de suspans și de un alt tip de emoție. Tensiunea macabră, echivocă pare a submina la un moment dat veselie, căci cei doi cheflii care se descoperă străini sub același acoperiș, bachiari în același pat, după o noapte de orgie, devin făptași potențiali într-un caz de omor. Printr-o identificare perfectă a situației cu știrea senzațională citită într-un ziar vechi la micul-dejun, mecanismul se pune în mișcare. Și, pînă a afla că ziarul era vechi, asistăm la tot felul de coincidențe absurde și confuzii — o acumulare debordantă de mijloace vodevilești care conțin tot atîtea posibile răsturnări. Deznodămîntul e amînat mereu, după o tactică psihologică verificată, iar răstimpul e folosit pentru a-l face cît mai imprezibil. Așa încît, în momentul în care cei doi sînt gata să se lichideze reciproc pentru a elimina eventualii martori, e plasată și dezvăluirea-surpriză, care ne aduce din nou în plină comedie. Această scenă este și punctul forte al spectacolului regizat de Mihai Mihail, îndeosebi datorită meticulozității cu care au elaborat-o cei doi interpreți: Gheorghe V. Gheorghe (Lenglumé) și Grig Dristaru (Mistingue). De altfel, întreaga reprezentație se bizuie pe hazul acestui cuplu, pe modul în care componenții perechii funcționează

Grig Dristaru și Gheorghe V. Gheorghe